

Szegedi Ítéltábla

Az ügy száma:

Mf.I.40.005/2023/7.

A felperes:

felperes neve (címe)

A felperes meghatalmazott jogi képviselője:

Dr. Auner Tamás egyéni ügyvéd (címe)

Az alperes:

alperesi szervezet neve (székhelye)

Az alperes meghatalmazott jogi képviselője:

Müller Ügyvédi Iroda (eljáró ügyvéd: dr. Müller Tibor, címe)

A per tárgya:

Munkaviszony megszüntetése

Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma:

Szolnoki Törvényszék 15.M.70.079/2021/25.

A fellebbezést benyújtó fél és a fellebbezés sorszáma:

Alperes, 15.M.70.079/2021/27.

Í T É L E T

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatja és az alperes 231 700 (kettőszázharmincegyezer-hétszáz) forint elsőfokú eljárási illeték megfizetésére kötelező rendelkezését mellőzi.

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 122 623 (százhuszonkettőezer-hatszázhuszonhárom) forint másodfokú perköltséget.

Megállapítja, hogy a 231 700 (kettőszázharmincegyezer-hétszáz) forint elsőfokú eljárási illeték és a 309 000 (háromszázkilencezer) forint fellebbezési eljárási illeték az állam terhén marad.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

Indokolás

A tényállás

[1] A felperes 2016. február 3. napjától állt az alperesnél határozatlan idejű, közalkalmazotti jogviszonyban, gyermekfelügyelő munkakörben. A felperes munkavégzésére vonatkozó szabályokat a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (a továbbiakban: Gyvt.) az alperes Szervezeti és Működési Szabályzata, valamint Etikai Kódexe tartalmazta.

[2] Az alperesnél kialakult és elvárt gyakorlat volt, hogy sem a nevelők, sem a gyermekfelügyelők nem léphetnek fizikai kontextusba a nevelt gyermekekkel.

[3] A felperes közalkalmazotti jogviszonya fennállása időtartama alatt több alkalommal – a gyermekek kezdeményezésére – birkózott a felügyelete alatt álló fiúgyermekekkel.

[4] (gyám neve) gyermekvédelmi gyám a (gyermek 1 neve)-vel és (gyermek 2 neve)-vel 2021. augusztus 8. napján történt eseményekkel kapcsolatosan kérte az alperestől az ügy kivizsgálását, mert a nevelt gyermekek szerint a felperes bántalmazta őket.

[5] (gyermekjogi képviselő neve) gyermekjogi képviselő (gyermek 1 neve), (gyermek 2 neve) és (gyermek 3 neve) nevű gyermekek bántalmazásával kapcsolatosan szintén kivizsgálást kért az alperestől.

[6] Az alperes a fenti jelzésekre a belső vizsgálatot lefolytatta, ennek során az érintett gyermekeket, a nevelőket és gyermekfelügyelőket, így a felperest is meghallgatta.

[7] A felperes meghallgatása során annyit ismert el, hogy a gyermekekkel kérésükre birkózni szokott, előfordulhat, hogy ennek során (gyermek 2 neve) kezét megcsavarta.

[8] Az alperes a felperes közalkalmazotti jogviszonyát 2021. augusztus 24. napján kelt rendkívüli felmentéssel megszüntette az alábbi indokolással:

„2021. 08. hó 10-én írásban történő H. Zs. gyermekjogi képviselő jelzése alapján a B. A., az S. T. és K. O. kiskorúak bántalmazásának gyanúját a munkáltatói jogkör gyakorlója kivizsgálta és megállapította, hogy a dolgozó nem megengedett nevelési módszereket alkalmazott. A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény 6. § (5) bekezdése szerint a gyermeknek joga van emberi méltósága tiszteletben tartásához, a bántalmazással – fizikai, szexuális vagy lelki erőszakkal –, az elhanyagolással és az információs ártalommal szembeni védelemhez. A gyermek nem vethető alá kínzásnak, testi fenyegetésnek és más kegyetlen, embertelen, vagy megalázó büntetésnek, illetve bánásmódnak.

A munkaköri leírásban a közalkalmazotti jogviszonyból eredő kötelezettségét szándékosan az alábbi pontokban jelentős mértékben megszegte:

Munkája során köteles a tevékenységére vonatkozó hatályos jogszabályoknak, a (megye neve) Megyei Gyermekvédelmi Központ és Területi Gyermekvédelmi Szakszolgálat Etikai Kódexének, illetve Szervezeti és Működési Szabályzatának, az intézmény hatályos szabályzatainak, valamint a munkáltató utasításának megfelelően eljárni.

Tartsa tiszteletben a neveltek személyiségét, munkáját gyermekközpontú szemlélettel lássa el.

Legyen képes olyan pozitív értékeket, normákat, viselkedési mintákat közvetíteni, amely hozzájárulhat a neveltek magatartásának korrekciójához, a szocializációs zavarok enyhítéséhez, az eredményes társadalmi beilleszkedéshez.

Viselkedésében, magatartásában, megjelenésében pozitív minta szerepet töltsön be.”

[9] Az alperes a belső vizsgálat anyagát nem bocsátotta a felperes rendelkezésére, a felmentés közlését követően jogi képviselője többszöri kérésére kizárólag a felperes meghallgatás során tett nyilatkozatát adta át.

A felperes keresete és az alperes ellenkérelme

[10] A felperes többször módosított keresetében kérte, hogy a bíróság kötelezze az alperest a közalkalmazotti jogviszony jogellenesen megszüntetésének jogkövetkezményeként 3 862 140 forint kártérítés, továbbá perköltség megfizetésére, amelynek mértékét a csatolt megbízási szerződés alapján 100 000 forint megbízási díjban és tárgyalásonként 20 000 forint ügyvédi munkadíjban jelölt meg azzal, hogy jogi képviselője ÁFA fizetésére köteles.

[11] Álláspontja szerint a rendkívüli felmentésben foglalt indokok nem felelnek meg a világosság követelményének, abból a felperes nem tudta megállapítani, hogy az alperes mit értett meg nem engedett nevelési módszereken. Az alperes az általa végzett belső vizsgálat anyagát a peres eljárás megindításáig nem bocsátotta rendelkezésére.

Hivatkozott továbbá arra is, hogy a rendkívüli felmentésben foglalt indokok nem valósak, figyelemmel arra, hogy a birkózást a gyermekek igényelték, erről az alperes vezetője tudomással bírt, ezért nem lehet azt meg nem engedett nevelési módszernek tekinteni. Ebből kifolyólag a rendkívüli felmentés okszerűnek sem tekinthető.

[12] Az összecszerűség körében az alperes marasztalását 12 havi távolléti díjának megfelelő 3 862 140 forintban kérte megállapítani azzal, hogy a felperes közalkalmazotti jogviszonya megszűnésének időpontjában fennálló havi távolléti díját 321 845 forintban jelölte meg. Hivatkozott arra is, hogy a jogviszony megszűnése óta nem tudott elhelyezkedni.

[13] Az alperes írásbeli ellenkérelme a kereset elutasítására, a felperes perköltségben történő marasztalására irányult, amelynek mértékét a vonatkozó IM rendelet szerint kérte megállapítani azzal, hogy jogi képviselője ÁFA fizetésre köteles.

[14] Nem tette vitássá, hogy az alperes által készített belső vizsgálat anyagát a felperes nem kapta kézhez, ugyanakkor hivatkozott arra, hogy a lefolytatott részletes belső vizsgálat anyagából levonható volt az a következtetés, hogy a felperes gyermekfelügyelőhöz nem méltó módon viszonyult a felügyelete alatt álló gyermekekhez, azokat több esetben tettelegesen is bántalmazta, amely összeegyeztethetetlen a felperes munkakörével. Ez a magatartás a felperes közalkalmazotti jogviszonyának további fenntartását lehetetlenné tette, hiszen alkalmas volt arra, hogy a nevelésére bízott gyermek testi, lelki, fizikai és szellemi fejlődését veszélyeztesse, ami az alperesnél a zero tolerancia elvébe ütközik.

[15] A felperes kereseti követelésének összecszerűségét utóbb nem vitatta. Indítványozta a bejelentést tevők, továbbá a belső vizsgálat során meghallgatott gyermekfelügyelők tanúkénti meghallgatását is.

Az elsőfokú bíróság ítélete

[16] Az elsőfokú bíróság ítéletében kötelezte az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 15 napon belül 3 862 140 forint elmaradt munkabért, kártérítés jogcímén.

Kötelezte továbbá az alperest, hogy fizessen meg az államnak felhívásra 231 700 forint eljárási illetéket, 11 748 forint állam által előlegezett költséget, továbbá arra is, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 372 246 forint perköltséget.

[17] A közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvény (a továbbiakban: Kjt.) 33/A. § (2) bekezdésében foglaltakra figyelemmel elsődlegesen abban a kérdésben foglalt állást, hogy a rendkívüli felmentés oka világosan kitér-e a felmentésből. Rámutatott, hogy a felmentés akkor fejezi ki világosan a munkaviszony megszűnésének okát, ha tartalmazza azokat a konkrét tényeket, illetve körülményeket, amelyekben a rendkívüli felmentés alapul. Ezek hiányában a rendkívüli felmentés indoka nem felel meg a világosság követelményének. Álláspontja szerint abból, hogy „dolgozó nem megengedett nevelési módszereket használt” nem állapítható meg a rendkívüli felmentés oka konkrétan a munkavállaló mely munkaviszonnyal összefüggő magatartásával kapcsolatos. Konkrét tények, illetve körülmények megjelölése nélkül ebből nem tűnik ki világosan a felmentés oka. E konkrétumokat nem helyettesíti a törvény szövegére tett hivatkozás, valamint a felperes munkája során ellátandó általános kötelezettségekre való hivatkozás sem. Ezen hiányosságok utóbb a perben már nem pótolhatóak, figyelemmel arra, hogy azok a felmondásban szereplő okok utólagos bővítésének minősülnének.

[18] Tekintettel arra, hogy a fentiek alapján megállapította, hogy a rendkívüli felmentés a világosság követelményének nem felelt meg, már ebből levonta azt a következtetést, hogy az intézkedés jogellenes, ezért a felmentésben foglalt indokok valóságára és okszerűségére nem tért ki.

[19] A Kjt. 2. § (3) bekezdése alapján alkalmazandó Mt. 82. § (1) és (2) bekezdése alapján marasztalta az alperest a 12 havi távolléti díjnak megfelelő összeg megfizetésére.

[20] Megállapította továbbá, hogy az alperes 100 %-ban pervesztes lett, ezért a Pp. 102. § (1) bekezdés, 83. § (1) bekezdése alapján kötelezte az eljárási illeték viselésére, az alperest terhelő perköltség mértékét a vonatkozó IM rendelet szerint állapította meg.

Az alperes fellebbezése a felperes ellenkérelme

[21] Az elsőfokú bíróság ítélete ellen az alperes terjesztett elő fellebbezést, elsődlegesen annak megváltoztatása, a felperes keresetének elutasítása, másodlagosan az elsőfokú bíróság alperest perköltség megfizetésére kötelező rendelkezésének mellőzése érdekében.

[22] A másodfokú bíróságtól gyakorolni kért felülbírálati jogkört nem jelölte meg. Másodlagos fellebbezési kérelme vonatkozásában megsértett jogszabályhelyként hivatkozott az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (a továbbiakban: Itv.) 5. § (1) bekezdés c) pontjában és (2) bekezdésében foglaltakra.

[23] Fellebbezése szabad szöveges indoklásában kifejtette, hogy fellebbezése a tényállást nem érinti, megismételte az elsőfokú eljárás során előadottakat, miszerint a rendkívüli felmentés megalapozott volt, amelyet az elsőfokú eljárás során lefolytatott bizonyítási eljárás eredménye is megerősített. Hivatkozott arra, hogy a tanúvallomások alapján igazolást nyert, hogy a felperes munkája során olyan magatartást folytatott, amellyel jogviszonyából eredő lényeges kötelezettségét szándékosan, illetve súlyos gondatlansággal jelentős mértékben megszegte. Megszegte továbbá a Gyvt. 6. § (5) bekezdésében foglalt előírásokat is. A döntés meghozatala során szabályos fegyelmi eljárást – helyesen belső vizsgálatot – folytatott le, aminek keretében a felperes is meghallgatásra került. Ennek során a konkrét tényeket a felperes elé tárta, tehát helytelenül állapította meg az elsőfokú bíróság azt, hogy a felperes nem ismerte a munkáltatói döntést megalapozó tényeket, így álláspontja szerint a felmentés azon megfogalmazása, hogy a dolgozó meg nem engedett nevelési módszereket használt, a tények és a lefolytatott vizsgálat eredményeként teljesen elegendő. Mindezek alapján az azonnali hatályú felmentés – helyesen rendkívüli felmentés – megalapozott volt, ezért a kereset elutasításának van helye.

Másodlagos fellebbezési kérelme kapcsán előadta, hogy az alperes az Itv. 5. § (1) bekezdés c) pontja alapján és az 5. § (2) bekezdése alapján teljes illetékmentességet élvez.

[24] A felperes fellebbezési ellenkérelme az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyására, az alperes másodfokú perkölségben történő marasztalására irányult, amelynek mértékét a vonatkozó IM rendelet szerint kérte megállapítani azzal, hogy jogi képviselője ÁFA körbe tartozik.

Az ítéltábla döntése és annak jogi indokai

[25] A fellebbezés alaptalan.

[26] A Polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 370. § (1) bekezdése szerint a másodfokú bíróság felülbírálati jogkörét az erre irányuló fellebbezési kérelemre, csatlakozó fellebbezésre, ellenkérelemre, azok korlátai között gyakorolja. Ilyen korlátnak minősülnek a fellebbezés Pp. 371. § (1) bekezdés a)-d) pontjában megjelölt tartalmi követelmények körében előadottak. A jogszabályi rendelkezésből következően korlátot nemcsak az képez, hogy a fellebbező milyen tartalmú másodfokú döntést kér, hanem az is, hogy ezt milyen indokkal teszi, milyen eljárási vagy anyagi jogszabálysértésre hivatkozik. A fellebbezés tartalmát illetően tehát a Pp. rendelkezései szerint a fellebbező fél kötelezettsége annak határozott megjelölése, hogy a jogorvoslat során a másodfokú bíróság milyen döntést hozzon, a kifogásolt elsőfokú ítéleti rendelkezést, vagy annak valamely részét mennyiben és milyen okból változtassa meg, vagy helyezze hatályon kívül [Pp. 371. § (1) bekezdés b) pont].

[27] A Pp. 369. § a másodfokú bíróság felülbírálati jogkörének típusait határozza meg és azt is szabályozza, hogy a felülbírálati jogkör milyen keretek között gyakorolható. Azzal, hogy a félnek a fellebbezésében egyértelműen meg kell határoznia fellebbezési

kérelme okát és indokait, egyúttal kijelöli a másodfokú bíróságtól kért jogvédelem tárgyát és körét (Pp. 371. §).

[28] Az ítéltáblának a fellebbezés szabad szöveges indokolásában előadottakra figyelemmel a Pp. 369. § (3) bekezdés c) pontja szerinti felülbírálati jogkör keretében elsőként abban a kérdésben kellett állást foglalni, hogy az elsőfokú bíróság helyesen jutott-e arra a következtetésre, hogy a rendkívüli felmentés nem felel meg a világosság jogszabályi követelményének.

[29] Az elsőfokú bíróság a tényállást a rendelkezésre álló bizonyítékok okszerű értékelésével, mérlegelésével helyesen állapította meg és az általa hivatkozott jogszabályi rendelkezések, valamint az azokon alapuló ítélkezési gyakorlat megfelelő alkalmazásával állapította meg, hogy a rendkívüli felmentés indoka a világosság követelményének nem felel meg, így a felperes keresete alapos. Az ítéltábla az elsőfokú ítéletnek az e következtetést alátámasztó, a [27]-[31] bekezdésben rögzített indokaival maradéktalanul egyetért, ezért azokra csupán visszautal a Pp. 386. § (4) bekezdése alapján.

[30] Az ítéltábla a fellebbezésében foglaltakra figyelemmel a következőket kívánja kiemelni:

Az alperes fellebbezésében is fenntartott jogállítása szerint a rendkívüli felmentés azért jogszerű, mert az általa lefolytatott belső vizsgálat során a felperes megismerhette a vele szemben alkalmazott munkáltatói döntést megalapozó tényeket. Mindezekre tekintettel a felmentés megfogalmazásában az, hogy a „dolgozó meg nem engedett nevelési módszereket használt” a tények és a lefolytatott vizsgálat eredményeként teljesen elegendő.

[31] A Kjt. 33/A. § (2) bekezdése alapján a rendkívüli felmentéssel szemben megfogalmazott elsődleges szempont, hogy annak indokolásából a rendkívüli felmentés okának világosan ki kell tűnnie. Lényeges továbbá, hogy az Mt. 22. § (3) bekezdése és a Kjt. 21. § (1) bekezdésének együttes értelmezéséből következően a jogviszony megszüntetéséről szóló jognyilatkozatot írásba kell foglalni. Ez azt is jelenti, hogy az írásban közölt indokoknak kell a világosság követelményének megfelelnie, következésképpen a bíróság is csak az írásban közölt felmentési ok világosságát vizsgálhatja. Az pedig a jelen esetben – a belső vizsgálat megállapításainak felperessel írásban történő közlése és ismertetése hiányában – csak a rendkívüli felmentésben írt indokolás lehet.

[32] Az MK 95. számú állásfoglalás II. pontjában foglaltak szerint a munkáltatói felmondás abban az esetben fejezi ki világosan a felmondás okát, ha a felmondásban a munkáltató megjelöli azokat a konkrét tényeket, illetve körülményeket, amelyekre a felmondását alapította. Használható azonban összefoglaló meghatározás is, ha abból megállapítható, hogy miért nincs a munkáltatónál szükség a továbbiakban a munkavállaló munkájára. A világosság követelményének az a célja, hogy az egyoldalú jognyilatkozat indokát a másik fél megismerhesse, azt ellenőrizhesse, illetve azzal szemben adott esetben eredményesen védekezhessen, az abban foglaltakat cáfolhassa. A következetes bírói gyakorlat szerint a felmentés világos indokkal összefüggő követelményének megtartottságát nem általában, hanem a jognyilatkozat címzettje tudomása alapján kell értékelni. (Kúria Mfv.I.10.085/2019/3.) Nem világos tehát a felmentés indokolása abban az esetben, ha nem

öleli fel azokat a tényeket és körülményeket, amelyekből a munkavállaló számára kitűnik, hogy miért nincs szükség a munkájára, így nem nyújt lehetőséget sem azok ellenőrzésére, sem a munkaügyi jogvitára való felkészülésre.

[33] A rendkívüli felmentés indokolásából annak közlésekor a felperes számára nem volt megállapítható, hogy mely nevelési módszer használata minősült az adott esetben nem megengedettnek, így az sem válhatott egyértelművé számára, hogy mely gyerme(ke)kkel szemben, milyen időpontban és milyen magatartása (vagy legalább összefoglalóan mely magatartása) volt az, ami a közalkalmazotti jogviszonyának rendkívüli felmentéssel történő megszüntetését eredményezte. Önmagában az a körülmény, hogy belső vizsgálat volt a munkáltatónál, amelyen a felperes is meghallgatásra került még nem pótolja a felmentéssel szemben támasztott azon kötelezettséget, amely a jogviszony megszüntetését kiváltó konkrét tény, körülmény megjelölésének kötelezettségét képezi, hiszen önmagában egy vizsgálat lefolytatása még nem azonos annak eredményével.

[34] Az alperes rendkívüli felmentésének azon indoka, amely szerint „a dolgozó nem megengedett nevelési módszereket alkalmazott” a világosság követelményével szemben közhelyszerűen általános megállapítást tartalmaz, amelyből nem derül ki, hogy a felperes által mikor, kivel szemben és milyen magatartás volt az, amely a rendkívüli felmentés alapjául szolgálhat. Konzekvens a bírósági gyakorlat atekintetben is, hogy ezen tények és körülmények konkrét megjelölését nem pótolhatja sem a jogszabályban, sem a munkáltató belső szabályzóiban, illetőleg a munkaköri leírásban foglaltakra történő hivatkozás sem. A közhelyszerű és tartalmatlan indokolás pedig nem felel meg a világosság követelményének.

[35] Figyelemmel arra, hogy a rendkívüli felmentés indoka a világosság követelményének nem felelt meg, az elsőfokú bíróság helyesen foglalt állást atekintetben, hogy a felmentés indokának Kjt. 33/A. § (2) bekezdés szerinti valósága, illetve az intézkedés okszerűsége a továbbiakban már nem volt vizsgálható.

[36] Helytállóan hivatkozott ugyanakkor az alperes fellebbezésében arra, hogy az Itv. 5. § (1) bekezdés c) pontja alapján teljes személyes illetékmentesség illeti meg, amelynek feltételét a másodfokú eljárásban megfelelően igazolta, így az elsőfokú bíróságnak az alperes állam által előlegezett elsőfokú eljárási illeték megfizetésére kötelező rendelkezése téves volt, ezért ezen ítéleti rendelkezést az ítéltábla mellőzte. A Pp. 95. § (5) bekezdése alapján azonban az állam – jelen esetben a Szolnoki Törvényszék Gazdasági Hivatala – által előlegezett költséget (Szolnoki Törvényszék Szolnoki Törvényszék 15.M.70.079/2021/16/I. alatti végzésében megállapított útiköltség térítés) az alperesnek nem kellett ugyan előzetesen megfizetnie, illetve előlegeznie, de a viselésük alól a személyes illetékmentesség kedvezmény okán nem mentesül. Ezen, az államnak okozott költségeket tehát a fél tehát főszabály szerint ki kell fizetnie az államnak, mert a bíróság a meg nem fizetett illeték és az állam által előlegezett költség megfizetésére azt a felet kötelezi, aki egyébként perköltség, illetve perköltségrész megtérítésére köteles lenne.

[37] Mindezekre tekintettel az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét – az elsőfokú illeték megfizetésére vonatkozó rendelkezés tekintetében – Pp. 383. § (2) bekezdés alapján részben megváltoztatta, egyebekben pedig helybenhagyta.

[38] A pervesztes alperest megillető (teljes) személyes illetékmentesség kedvezményére figyelemmel a 231 700 forint feljegyzett elsőfokú eljárási illeték és 309 000 forint feljegyzett fellebbezési eljárási illeték az állam terhén marad [Pp. 82. § (1) bekezdés, 95. § (1) bekezdése, 102. § (1) bekezdése és (6) bekezdése; az Itv. 5. § (1) bekezdés c) pontja és (2) bekezdése, 39. § (1) bekezdés és 42. § (1) bekezdés a) pontja, 46. § (1) bekezdése].

[39] Az ítéltábla a Pp. 83. § (1) bekezdése alapján kötelezte az eredménytelenül fellebbező alperest a felperes jogi képviseletével összefüggésben felmerülő ügyvédi munkadíj megfizetésére, amelynek mértékét a bírósági eljárásban megállapított ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. § (5) bekezdése, 4/A. § (1) bekezdése alapján a rendelkező részben foglaltak szerinti mértékben állapította meg, amely összeg ÁFÁ-t tartalmaz.

[40] Az ítéltábla a fellebbezést a Pp. 376. § (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el. Az ítélet ellen a Pp. 365. § (2) bekezdésében foglaltak alapján nincs helye fellebbezésnek.

Szeged, 2023. július 24.

Dr. Szöllősiné dr. Tóth Zsuzsanna s.k. Dr. Telegdy Gergely s.k. Dr. Tolna András s.k.

a tanács elnöke

előadó bíró

táblabíró